

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-02-12

Vår referens

Ghazal Delafrouz

Utredningssekreterare

ghazal.delafrouz@malmo.se

Remiss angående remiss Utbildningsdepartementet - Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87) GYVF-2025-307

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över remissen ”Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)”.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen föreslår gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att ställa sig positiv till utredningens förslag. Förvaltningen föreslår att nämnden yttrar sig över de förslag som berör gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamhet och där nämnden har synpunkter.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och skickar detsamma till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

- Remiss angående Remiss Utbildningsdepartementet - Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)
- Remiss Utbildningsdepartementet - Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)
- Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)
- Förslag till yttrande av Remiss Utbildningsdepartementet - Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)

- G-Tjänsteskrivelse GVN 2025-02-28 Remiss angående remiss
Utbildningsdepartementet - Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande
arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2025-02-19

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-02-28

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått möjlighet att yttra sig över remissen ”Ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)”.

Utredningen i korthet

Regeringen beslutade den 22 juni 2022 att uppdra åt en särskild utredare att lämna förslag till åtgärder för att förbättra arbetet med säkerhet i skolväsendet (dir. 2022:86).

Utredningen bedömer att skolan har behov av att få fler uppgifter från socialtjänsten, Polismyndigheten och i vissa fall Säkerhetspolisen än vad man får i dag om elever som befinner sig i riskzonen för eller är aktiva i kriminalitet, alternativt riskerar att bli utsatta för brott. Information behövs dels för skolans olika stödjande insatser, dels för att öka säkerheten för skolans elever och personal. Av samma skäl har en skola som tar emot en ny elev efter ett skolbyte, behov av fler uppgifter än vad man får i dag, från den skola som eleven lämnar. Skolan kan exempelvis behöva uppgifter om att en elev missbrukar narkotika, har begått brott, är aktiv i någon kriminell gruppering, utsätts för rekryteringsförsök av kriminella eller riskerar att dras in i våldsbejakande extremism.

Vidare kan skolan behöva uppgifter om att elever tillhör olika kriminella grupperingar som ligger i konflikt med varandra eller att det finns en hotbild mot en elev vid skolan. Det kan även handla om att en elev på skolan misstänks ägna sig åt narkotikaförsäljning i anslutning till skolmiljön. Uppgifter från socialtjänsten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller andra skolor, som direkt eller indirekt relaterar till kriminalitet, kan leda till olika stödjande åtgärder i skolan. En god skolanknytning är en väsentlig skyddsfaktor mot framtida kriminalitet. Alla åtgärder på individnivå som skolan kan vidta för att främja en god skolanknytning är således av betydelse för samhällets brottsförebyggande arbete, även om åtgärderna i skolkontexten inte är motiverade av ett uttalat syfte att förebygga brott. Det kan exempelvis handla om anpassningar i skolmiljön, beslut om särskilt stöd eller liknande. När en negativ utveckling hos en elev behöver brytas måste samordnade åtgärder vidtas från såväl skolan som socialtjänsten

och Polismyndigheten. Detta kräver samverkan och informationsutbyte mellan aktörerna. I vissa fall kan uppgifterna vara sådana att skolan måste agera för att stärka säkerheten i skolmiljön. Det kan till exempel handla om att sätta in rastvakter eller att öka vuxennärvaron. Men det kan också behövas mer långtgående åtgärder.

Uppgifter av detta slag kan också skapa en beredskap att agera snabbt vid incidenter och kontakta polisen. I dagsläget finns begränsade möjligheter att utbyta information, särskilt från socialtjänsten till skolan, när samtycke saknas från vårdnadshavarna eller den individ som är berörd. Utredningens bedömning är att det bör finnas möjligheter att bryta sekretess i vissa situationer när samtycke saknas.

Förslag till yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ställer sig positiv till utredningens förslag. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden yttrar sig om de förslag i remissen som berör nämndens verksamhet och där nämnden har synpunkter.

Förslag 6.1.1 Skolan har behov av mer information

Utredningens bedömning: Skolan har behov av mer information från brottsbekämpande myndigheter, socialtjänsten och andra skolor i situationer där informationsdelning inte kan ske med samtycke. Befintlig reglering är inte tillräcklig för att möjliggöra att brottsbekämpande myndigheter, socialtjänsten och skolor lämnar den information som skolan har behov av för att kunna bidra i det brottsförebyggande arbetet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens synpunkter rörande 6.1.1 Skolan har behov av mer information

Nämnden instämmer i utredningens förslag om att skolan har behov av mer information från brottsbekämpande myndigheter, socialtjänsten och andra skolor i situationer där informationsdelningen inte kan ske med samtycke. Utredningens bedömning stämmer överens men nämndens behov avseende det brottsförebyggande arbetet, men även för att kunna tillförsäkra medarbetare och elever en säker och trygg arbetsmiljö. Ett ökat informationsflöde skapar bättre förutsättningar för skolan att möta elevers behov genom anpassningar och samverkan samt förebygga oönskade situationer.

Förslag 6.1.2 Det bör införas möjligheter att dela information, men inte uppgiftsskyldigheter

Utredningens bedömning: Det finns inte skäl att införa uppgiftsskyldigheter för brottsbekämpande myndigheter eller socialtjänsten i förhållande till skolan. Informationsdelning bör i stället möjliggöras genom sekretessbrytande bestämmelser.

Särskilda överväganden måste dock göras när det handlar om informationsöverföring i samband med elevers skolbyten.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens synpunkter rörande 6.1.2 Det bör införas möjligheter att dela information, men inte uppgiftsskyldigheter

Nämnden ställer sig positiv till utredningens förslag om att det ska finnas möjlighet att dela information, men inte uppgiftsskyldighet. Nämnden delar remissens bedömning att informationsbehovet i skolan bör tillgodoses genom ”sekretessbrytande undantag som möjliggör – men inte kräver – att information delas”. Nämnden bedömer att tillämpning av sekretessbrytande regler som möjliggör, men inte kräver, att uppgifter lämnas ut, skapar bättre förutsättningar för skolan att vid behov ta del av information samtidigt som det inte innebär ett oproportionerligt intrång i enskildas personliga integritet.

Förslag 6.1.3 En sekretessbrytande bestämmelse för vissa brottsbekämpande myndigheter

Utredningens förslag: Det förs i 35 kap. 10 e § OSL in en sekretessbrytande bestämmelse som anger att sekretessen enligt 35 kap. 1 § OSL inte hindrar att Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen lämnar uppgift om en enskild till en skolenhet, om det kan antas att uppgiften behövs i skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet.

En uppgift får lämnas endast om intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens synpunkter rörande 6.1.3 En sekretessbrytande bestämmelse för vissa brottsbekämpande myndigheter

Nämnden ställer sig positiv till förslaget om att en uppgift får lämnas om det kan antas att uppgiften behövs i skolans verksamhet för att förebygga eller förhindra brottslig verksamhet. Stärkta möjligheter att dela information skapar bättre förutsättningar för skolan att möta elevers behov genom anpassningar och samverkan samt att i större utsträckning kunna förebygga önskade situationer.

Nämnden ställer sig positiv till utredningens förslag om att uppgifter ska kunna lämnas ut både på eget initiativ och på begäran. Det innebär att om en skola med offentlig huvudman begär ut uppgifter som enligt bestämmelsen får lämnas ut och uppgiftslämnandet inte skulle hindra arbetets behöriga gång, kommer Polismyndigheten och Säkerhetspolisen att vara skyldiga att lämna ut uppgifterna enligt 6 kap. 5 § OSL. I utredningen framkommer däremot inte tidsramen för utlämningen. Då information om

individer kan vara kritisk för skolans säkerhetsarbete vill nämnden lyfta behovet av att utlämning av uppgifter sker på sådant vis att begäran och prövning om utlämning inte riskerar fördröjning som kan leda till negativa konsekvenser för skolornas säkerhetsarbete.

6.1.4 En sekretessbrytande bestämmelse för socialtjänsten

Utredningens förslag: Det förs i 10 kap. OSL in en sekretessbrytande bestämmelse som anger att sekretessen enligt 26 kap. 1 § OSL inte hindrar att en uppgift som rör en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller den kommunala vuxenutbildningen lämnas till den skolenhet eleven tillhör om

- det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott,
- det kan antas att uppgiften behövs i skolans verksamhet för att förebygga eller förhindra detta och
- det med hänsyn till planerade eller pågående insatser eller av andra särskilda skäl inte är olämpligt att uppgiften lämnas ut.

Bestämmelsen ska inte omfatta specifika uppgifter om begångna brott.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens synpunkter rörande 6.1.4 En sekretessbrytande bestämmelse för socialtjänsten

Nämnden ställer sig positiv till förslaget om en sekretessbrytande bestämmelse för socialtjänsten då det kan skapa bättre förutsättningar för skolan att tillgodose elevens behov av stöd och anpassningar men även för att vidta relevanta säkerhetsåtgärder i skolmiljön. Nämnden vill lyfta behovet av att utlämning av uppgifter sker på sådant vis att det inte riskerar fördröjning av uppgiftsutlämning som kan leda till negativa konsekvenser för skolornas förebyggande och åtgärdande arbete.

6.1.5 En utökad uppgiftsskyldighet mellan skolor

Utredningens bedömning: Befintlig reglering är inte tillräcklig för att möjliggöra sådan informationsdelning från en skolenhet till en annan skolenhet som behövs och är befogad i det brottsförebyggande arbetet. En sekretessbrytande uppgiftsskyldighet bör därför införas för sådant utlämnande av information. Uppgiftsskyldigheten bör avgränsas till att avse situationen då en elev byter skolenhet.

När det gäller uppgiftsutbytet vid skolbyten gör sig emellertid särskilda överväganden gällande samband med ett skolbyte tar den mottagande skolan över ansvaret för eleven. Det är således i en sådan situation särskilt viktigt att information som är av betydelse för skolans verksamhet inte går förlorad. Som utgångspunkt måste vidare gälla att om

viss information kring brottslighet har bedömts nödvändig att behandla hos den överlämnande skolan, så är detta en stark indikation på att uppgifterna också behövs i den mottagande skolans verksamhet. Informationsöverlämningen i samband med skolbyte är redan i dag reglerad som en uppgiftsskyldighet. Starka skäl talar enligt utredningens bedömning för att överlämnandet av information som är relevant ur ett brottsförebyggande perspektiv bör inordnas i det befintliga systemet med informationsöverlämning vid skolbyten, snarare än att inrätta en parallell möjlighet att på eget initiativ lämna över sådan information.

Utredningens förslag: Det förs i 3 kap. 12 j § skollagen (2010:800) in en bestämmelse som anger att den skolenhet som eleven lämnar även ska överlämna sådana uppgifter som rör eleven om det på grund av konkreta omständigheter finns risk för att eleven kommer att utöva brottslig verksamhet eller utsättas för brott, och uppgifterna behövs i den mottagande skolenhetens verksamhet för att förebygga eller förhindra detta. Uppgiftslämnande bör endast ske i de fall då det finns ett behov för den mottagande skolenheten att få del av uppgiften. En uppgift ska inte lämnas ut om övervägande skäl talar mot att uppgiften lämnas ut.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens synpunkter rörande 6.1.5 En utökad uppgiftsskyldighet mellan skolor

Nämnden ställer sig positiv till förslaget om en utökad uppgiftsskyldighet mellan skolor då en elev byter skolenhet. Förslaget innebär att mottagande skola får bättre möjlighet att förbereda eventuella anpassningar och stöd vid mottagande av eleven. Samtidigt vill nämnden lyfta vikten av en välfungerande struktur för informationsöverlämning vid elevs skolbyten, inte minst vid mottagning eller överlämnande mellan olika huvudmän. Däri ingår både bedömning av informationens innehåll och överlämningens fördröjning. Nämnden vill därför lyfta behovet av att Skolverket i samarbete med andra myndigheter uppdras att ta fram vägledande material i syfte att stödja rektorer vid bedömning av vilka uppgifter som bör överlämnas, inom vilken tidsmarginal de ska lämnas till mottagande skola samt på vilket sätt överlämning av uppgifter bör ske.

6.1.6 Skyddet för uppgifterna hos den mottagande skolan

Utredningens bedömning: Det bör inte införas en kompletterande sekretessreglering i skolans verksamhet för de uppgifter som lämnas till skolan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens synpunkter rörande 6.1.6 Skyddet för uppgifterna hos den mottagande skolan

Nämnden ställer sig positiv till utredningens förslag om att det inte bör införas en kompletterande sekretessreglering i skolans verksamhet för de uppgifter som lämnas till skolan. Sekretess inom förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan främst i 23

kap. 2 § OSL. Inom den kommunala vuxenutbildningen gäller 23 kap. 5 § OSL. Nämnden delar utredningens bedömning om att skolan när den får tillgång till en känslig uppgift från en annan myndighet bör behandla denna som sekretessbelagd oavsett om uppgiften hanteras inom den verksamhet som avses i 23 kap. 2 § första eller andra stycket OSL.

6.1.7 Skolenheter inom fler skolformer ska informera om att en elev mottagits

Utredningens förslag: 3 kap. 12 j § andra stycket skollagen (2010:800) ska ändras så att skolenheter inom fler skolformer blir skyldiga att informera om att man tagit emot en elev. När en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna, eller byter skolenhet inom skolformen, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens synpunkter rörande 6.1.7 Skolenheter inom fler skolformer ska informera om att en elev mottagits

Nämnden ställer sig positiv till förslaget om att den mottagande skolenheten skyndsamt ska informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven. Nämnden bedömer att förslaget kan underlätta uppföljningen av elevens övergång mellan skolenheter och säkerställa att information om övergången har nått både mottagande och överlämnande skolenhet.

Ansvariga

Elena Zukauskaitė Avdelningschef
Anneli Schwartz Förvaltningschef